

A CSILLAGOS ÉG.

Bolygók: *Merkur* a május 15-ikétől június 15-ikéig terjedő hónap elején az Aries csillagzat keleti részében áll és május 22-ikéig tartó retrograd mozgásánál fogva nyugatra vonul. Azután egy α Tauri és a Plejádok között fekvő pont felé tart; a hó végén az utóbb mondott csillagsoporttól délre áll. Ez idő alatt mindvégig reggeli csillag marad, a mely eleinte 20m-val, majd 1h-val, végül pedig 1h 15m-val kel a Nap előtt. — *Vénus* hajnali csillag és átlag valamivel reggeli 3h előtt kel. A Pisces csillagzat keleti részéből csakhamar az Aries délkeleti részébe halad, s onnan, mint *Merkur*, a Plejádok és α Tauri közé tart. Útja nem viszi el fénysesebb csillagok mellett. — *Mars* közvetlenül napkelte után emelkedik a szemhatár fölé és állandóan esti 9h után, tehát naplemente után átlag 1 $\frac{1}{2}$ h-val nyugszik. Eleinte α és β Tauri között áll, majd jóval α Orionis fölé kerül (midőn egyrészt α Orionis és β Aurigae, másrészt α Tauri és β Geminorum között foglal állást), míg végül γ Geminorum-tól északra leljük a hó végén. — *Jupiter* az Aquarius keleti részén áll, majdnem annyival δ Aquarii fölött, mint ez α Piscis austrini fölött. Kelet felé tartó mozgása oly csekély, hogy az egész hó alatt mindössze csak 6 teleholdtámrót tesz, a mi annál kevésbbé észlelhető, minthogy jellemző csillagok nem esnek útjába. Dél körül nyugszik, és a hó elején reggeli 2h, majd 1h, majd végül 12h-kor kel, úgy hogy az éj második felében kényelmesen megfigyelhető. — *Saturnus* még mindig α Leonis és β Virginis között foglal helyet. Mozgását csak az imént változtatta direktté, és ennél fogva még nagyon lassú. Dél körül kel és átlag reggeli 1h-kor nyugszik; a hó elején ennél egy órával később, vége felé egy órával előbb. — *Uranus* a kora délutáni órákban kel, és e hónapban épen egy órával nyugszik Saturnus után. Spicától (α Virginis) keletre áll, és retrograd mozgása miatt e csillaghoz még folyton közeledik.

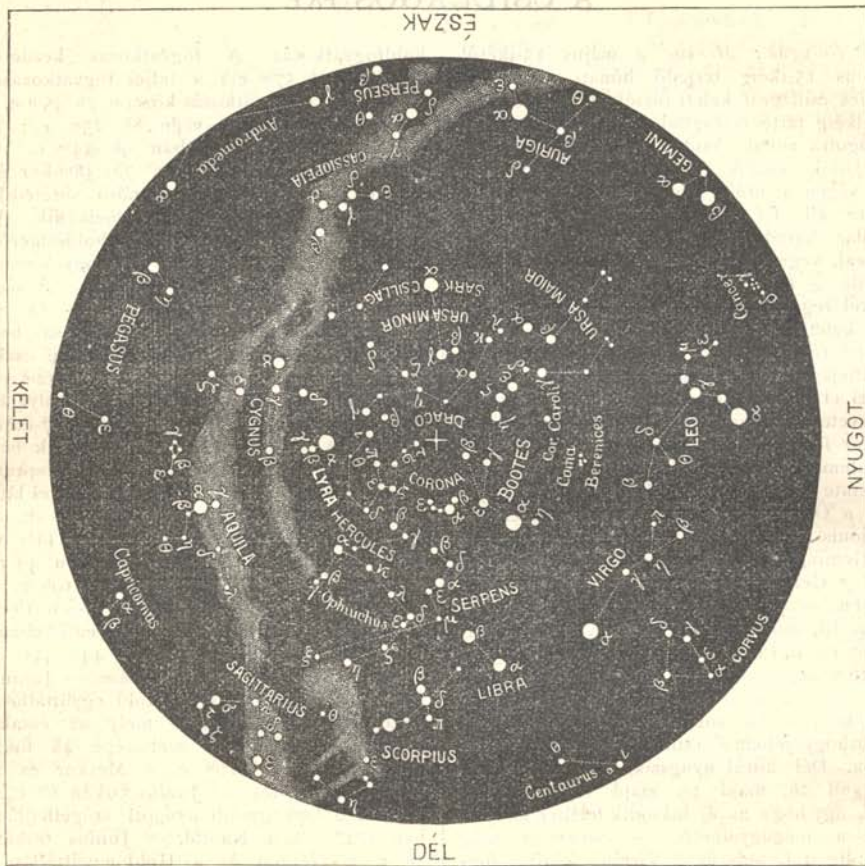
Tünemények: Május 15-ikén 8h 21m e. első holdnegyed. — Május 17-ikén 1h r. a Jupiter és a Hold együttállása; 7h r. a Hold a földtávolban. — Május 19-ikén 3h e. a *Merkur* a naptávolban. — Május 21-ikén az *Uranus* és a Hold együttállása. — Május 23-ikán teljes, részben nálunk is látható

holdfogyatkozás. A fogyatkozás kezdete általában 5h 57m e.; a teljes fogyatkozása 7h 6m e.; a fogyatkozás közepe 7h 45m e.; a teljes fogyatkozás vége 8h 25m e.; a fogyatkozás vége általában 9h 34m e. A Hold e napon Budapesten 7h 38m-kor e. kelvén, már 32m-val hamarabb sötétedik el, mint a szemhatár fölé emelkedik. A fogyatkozás nagysága 1'30 holdtámrót tesz. A tünemény látható a Nagy-óceán nyugoti részében, Ausztráliában, Ázsiában, Afrikában és Európában. — 6h e. a β Scorpii és a Hold együttállása bekövetkező fődéssel, a mely azonban csak a déli féltekén figyelhető meg; 7h 42m e. holdtölte; 10h e. a *Merkur* eléri pályájának legdélibb pontját. — Május 27-ikén 1h 9m 48s r. a Jupiter II. holdjának belépése. — Május 28-ikán 5h r. a Neptun szemben áll a Nappal, tehát egész éjjel látható. — Május 30-ikán 2h 31m 8s r. a Jupiter III. holdjának kilépése; 8h 11m e. utolsó holdnegyed. — Május 31-ikén 4h r. a Jupiter és a Hold együttállása; 10h e. a Hold a földközelpénben. — Június 1-jén 1h e. a Saturnus quadraturában (negyedfényben) a Nappal. — Június 3-ikán 3h 44m 45s r. a Jupiter II. holdjának belépése. — Június 4-ikén 0h a *Vénus* és a Hold együttállása bekövetkező fődéssel, a mely az északi szélesség 31 és a déli szélessége 48 foka között észlelhető; 10h e. a *Merkur* és a Hold együttállása. — Június 5-ikén 6h e. a *Merkur* a legnagyobb nyugoti szögelhajlásban (24° 2') a Naptól. — Június 6-ikán 2h r. a Neptun és a Hold együttállása; 2h 28m 40s r. a Jupiter I. holdjának belépése; 3h 5m 23s r. a Jupiter III. holdjának belépése. Gyűrűs, nálunk mint részleges sötétülés látható napfogyatkozás. Kezdeté általában 3h 19m e. a Nagy-óceán nyugoti részében; a gyűrűs fogyatkozás kezdete 5h 8m e. keleti Kamcsatkában; a fogyatkozás közepe a Nap delelésekor 5h 54m e. a Tunguz-Jakut vidéken; a gyűrűs fogyatkozás vége 5h 55m e. ugyanott; a fogyatkozás általános vége 7h 44m e. déli Magyarországon. Budapesten a részleges fogyatkozásban a belépés esti 6h 22m 7s-kor, 308°-nyi pozíciószög alatt, a kilépés esti 7h 44m 2s-kor 43°-nyi pozíciószög alatt történik. A legnagyobb fázis a napátmérő 31 százalékát teszi. A fogyatkozás lát-

ható Északamerikában, kivéve délkeleti részeit, Európában, kivéve Portugáliát és Spanyolország legnagyobb részét, Ázsia északi partvidékein és az északsarki tájakon. 5^h 42^m e. újhold. — Junius 7-ikén 5^h e. a Jupiter és a Nap quadraturában. — Junius 8-ikán 1^h r. a Mars és a Hold együttállása. — Junius 9-ikén 1^h r. a Merkúr pályájának

legdélbb pontjában. — Junius 13-ikán 11^h r. a Saturnus és a Hold együttállása. — Junius 14-ikén 2^h r. a Hold a földtávolban; 1^h 50^m e. első holdnegyed.

Nevezetesebb csillagfedések, kisebb távcsővel is látható üstökösök nincsenek, és hullócsillagok sem várhatók nagyobb mennyiségben e hónapban.

A csillagos ég junius 1-én este 11 órakor Budapesten.

A Nap ephemerise.

Nap	Rectascensio	Declinatio	Csillagidő délben
1891 május 22. ---	3 ^h 55 ^m 32. ^s 5	+20° 22' 38"	3 ^h 56 ^m 5 ^s 7
junius 1. ---	4 ^h 36 ^m 4. ^s 1	+22° 3' 8"	4 ^h 38 ^m 31. ^s 3
junius 11. ---	5 ^h 13 ^m 8. ^s 3	+23° 1' 2"	5 ^h 14 ^m 0. ^s 3
Nap	Időegyenlet	Napkelte	Napnyugta
1891 május 22. ---	-3 ^m 33. ^s 3	4 ^h 17 ^m r.	7 ^h 36 ^m e.
junius 1. ---	-2 ^m 27. ^s 2	4 ^h 9 ^m r.	7 ^h 47 ^m e.
junius 11. ---	-0 ^m 52. ^s 0	4 ^h 5 ^m r.	7 ^h 54 ^m e.

Hibaigazítás. A 260. füzet 222. lapján a jobboldali hasáb első sorában felülről: Május 13-ikán helyett 14-ikén teendő.